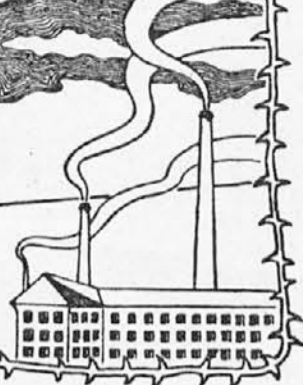

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
poluletna . . . „ 1.50
četrtna . . . „ 0.75
Posam. št. „ 0.10

Štev. 25.

V LJUBLJANI, dné 22. maja 1908.

Leto III.

delavstva in njegovih prijateljev v najlepši luči. Upravičeno pričakujemo, da se i zdaj ne obračamo zaman na požrtvovalnost naših somišljenikov!

V Ljubljani, dne 21. majnika 1908.

Izvrševalni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Predsednik:
Jožef Gostinčar,
drž. poslanec.

Štrajk v tvornici za lep.

Dolgo časa je minilo, odkar se je od nas čulo po širni kranjski deželi. Strokovno društvo v tovarni za lep je dozdej tiho delovalo, ali prišla je ljuba spomlad in tako smo se vsi združili v društvo, ter vedno bolj navdušeni postajali za blagor samim sebi. Prišlo je, da je ravnatelj ubogega 68letnega sivolaslega starčka Jakoba Lotriča, nočnega čuvaja, dal k drugemu težkemu delu in zdaz revež doma ves potrč leži. Delavci in delavke, zelo ogorčeni, smo poslali po deputaciji ponižno prošnjo s podpisi vseh delavcev in delavk, naj mu blagovoljno podeli prejšnjo službo. Ravnatelj je odvrnil prošnjo, nakar smo pričeli stavkati. Stavkamo vsi do zadnjega moža in žene. Navdušenje je veliko ter hočemo stavkati, dokler ne dosežemo naših zahtev. Prišla je že ena malenkostna zadeva rešena ali hočemo vse. Jakoba Lotriča v prejšnjo službo, prejšnjega portirja nazaj na svoje mesto, zboljšanje plačila, v sobotah popoldne ob 5. uri plačilo in začetek dela ob 7. uri zjutraj.

Jakob Acceto, stavbeni mojster v Ljubljani, je dal tovarni za lep na razpolago dva delavca in dva voznika in konje. S tem činom je g. Acceto pokazal svoje kapitalistično lice in prijateljstvo do delavstva. Gospodu Accetu bi svetovali, da zboljša raje plače svojim delavcem in da tudi nekoliko manj kriči nad tistimi, ki njemu služijo. Ta čin si zapomnimo.

Njen položaj je brezupen. Nikdo ne ve, kam je šla, niti mladega svojega pomočnika Karola Lux ni vzela seboj, ker je hotela sama urediti vso zadevo glede na tatvino v zavodu.

Nikomur ne bo prišlo na misel, ako bi jo pogrešili, da naj jo išče v tovarni. Zvečer pa bo prišel ponjo zamorec in jo bo vrgel v ogenj. In do večera jo ne bo nikdo pogrešal.

Ako se hoče rešiti, potem se mora sama oprostiti in to skoro nemogoče, si misli policajka, ali ona vendar ne obupa, dasiravno še ne ve, kako hoče to storiti.

Policajka leži v precej majhnem prostoru in opazi, da se lahko na eni strani nasloni z nogami na steno, glava in rami pa sta itak naslonjeni na steno.

Ker Ethel King ne občuti mrzlot, sklepa, da je stena lesena. Policajka poizkuša gibati z nogami proti eni, z glavo in rameni pa proti drugi strani. Globoko si oddahne, ko se ji po dolgem trudu posreči, da se premakne.

Policajki je po celem telesu vroče in pot ji lije v curkih. In takoj nadaljuje gibanje. Žile ji hočejo počiti, a ona se z vso silo upre proti steni.

Ljubljana, 21. majnika.
Danes dopoldne je bila pri ravnatelju deputacija delavcev in poslanec Gostinčar pri ravnatelju tovarne zaradi jasne izjave gospoda ravnatelja. G. ravnatelj je izjavil, da še ni dobil nobenega odgovora od vodstva z Dunaja, ki ga pa pričakuje vsaki čas. Najbrže pride od vodstva tudi odposlanec, ki se bo pogajal z delavci. V tovarni se danes nič ne dela. Ravnatelj se je izjavil, da se je stavka pričela nezakonito, ker delavci niso dali dvednevne (?) odpovedi. Poslanec Gostinčar je pri tem opozoril ravnatelja, da se glede odpuščenja iz dela sploh ne vrši zakonito, ker se delavce odpusti sploh brez odpovedi in da je bilo dosedaj v navadi, da so zapuščali tudi delavci delo brez odpovedi. Gospod ravnatelj je trdil, da so delavci nekatere prisilili izstopiti iz dela, kar pa ni res. — Ravnatelj je baje sam rekel kurjačem: Le pojdite iz dela! Delavstvo je navdušeno in pripravljeno vztrajati do konca. Delavstvo prosi tudi vsakega, da ne gre v tovarno, dokler traja stavka iskati dela. Vsak tak poizkus bi le škodoval delavcem.

Delavstvo, pozor!

V soboto ob pol osmi uri zvečer je v prostorih S. K. S. Z. delavski shod. Delavci in delavke, kakor tudi delavski prijatelji se vabijo na shod. Spored shodu: 1. Stavka delavstva v tovarni za lep. 2. Politiški položaj.

Prometna zveza.

Članom »Prometne zveze«, Dne 30. maja t. l. se vrši v Ljubljani v gostilni Češnovar društveni sestanek. Na shodu se bo izvolil odposlanec (delegat) za na glavni občni zbor »Prometne zveze«, ki bo dne 3. junija t. l. Razgovarjalo se bo tudi o drugih zelo važnih stvarih, zato je nujno, da se vsi člani »Prometne zveze« v Ljubljani sestanka gotovo udeležijo. Posebnih vabil za društveni sestanek se ne bo razpošiljalo. — Odbor.

Tedaj nekaj počti. Stena, v katero je uprta z glavo in rameni, se uda. Policajka pade nazaj na mehko podlago.

Obenem se pretrga vreča. Policajka se lahko pretegne, ker so popustile nekoliko vrvi. Ogleda se, kje se nahaja.

Njena slutnja je bila prava. Zamorec jo je prinesel v podstrešje.

V zgornjem koncu se nahaja poseben lesen oddelek in sem je vrgel zamorec svoje živo breme. Ko se je posrečilo Ethel King vlomiti steno, je padla na kup bombažnih odpadkov, kakršnih je bilo polno pod streho.

Sedaj se ji je treba še oprostiti vezi, ki so ji vezale noge in roke. To jo pa najmanj skrbi in se ji tudi kmalu posreči. V bližini je nekaj zabojev, ki imajo železne vezi, od katerih ena visi proč. Policajka se preobrača do njih, se z velikim trudom nekoliko dvigne in toliko časa drgne ob železo, da jih more pretrgati.

Policajka veselo zakriči, razprostre roki, da se ji kri zopet pretaka pravilno, potem pa potegne majhen nožiček iz žepa, in prereže še vezi na nogah.

(Dalje.)

Policajka.

(Iz nemškega.)

(Dalje.)

»Opazil sem, kako je dama pogledala na uro in potem urno šla po zadnjih stopnjicah. Gotovo je že zapustila tvornico.«

Uradnik godrnja par nerazumljivih besed in odide. Ethel King je z obupom slišala, kako je uradnik odšel; njeni možgani pa so mrzlično delovali na misli, kako bi se oprostila.

Zamorec gre z bremenom po stopnjicah navzgor. Policajka šteje stopnjice in sklepa, da sta došla v podstrešje. Zamorec postoji, visoko zavihiti vrečo, ki pade s policajko globoko doli na nekaj mehkega. Svetloba, ki je prej le slabotno prodirala skozi redko vrečo, je sedaj popolnoma izginila. Globoka tema jo obda.

»Tukaj ostaneš do zvečer!« začuje posmehljiv zamorčev glas. »Zvečer pridem po te in te vržem v pekel!«

Vse tiho. Ethel King sliši svoje lastno srce, kako ji bije, v njeni glavi pa razbija in šumi, da zopet za nekaj minut izgine zavest.

Ko se zave, vedno zopet poizkuša oprostiti se vezi.

Brezverski socialni demokratje. Socialno-demokratski železničarji se ne brigajo nič za vero in cerkev, ampak jim je vera privatna stvar, tako govore vedno rdeči bratci. Mi jim seveda tega ne verjamemo, ker jih dobro poznamo in vemo, da rajši odnehajo od delavskih zahtev, kot da bi pustili vero v miru. Da se pa temu vsak prepriča, poglejmo, kar piše 6. številka »Železničarja« z dne 15. maja 1908 v notici iz Logatca: Delavsko izobraževalno podporno in pravovarstveno društvo priredi v nedeljo, dne 17. maja t. l. predavanje: »O socialnem pomenu katoliške cerkve v današnjem družabnem redu.« Z vero se slepari proletarijat in z evangeljskimi in svetopisemskimi citati zagovarja klerikalizem nepravilni in nečloveški kapitalistični sistem današnjega časa. Snov je vrlo važna za vsakega človeka, posebno za delavca, ki mu ni bila še dana prilika, slišati kaj o pravem pomenu klerikalizma. Železničarji! Udeležite se vsi tega predavanja in prepričali se boste, da je oznanovalec vere vera zadnja stvar na svetu, nego se poslužujejo iste le kot sredstva, s katerim drži ljudstvo, proletarijat v nevednosti, da ga cerkev sama more izrabljati v svrhu nakupičenja bogastva. Ob enem pa s strahom pred »božjo kaznijo« zabranjuje vsako izpremembo na svetu, češ, Bog je tako naredil in tako mora ostati tudi naprej, češ, kar Bog stori, vse prav stori.« — Predaval bo Lenart Lotrič, jurist, znani framason, ki mu ni prav nič za juristarijo, ampak le za groše, ki mu jih najbrže daje kaka framasonska loža, da s protiverskim sredstvom napada vero svojih očetov in vodi zasleplence v novo vero, kjer vlada korupcija, terorizem, se uganjajo v imenu svobode hudodelstva in nenravnosti. Železničarji, ali še verjamete rdečim bratcem, da jim je vera deveta briga, zahrbtno pa hočejo vzeti delavstvu vero. Mi pa imamo na svojem pročelju jasno in odločno zapisano, da smo krščanski železničarji. Zato pa, kdor je rdeč, je tudi brezversk. Kakor smo poizvedeli, je predavanje pokvarjenega študenta, ki pravo študira, filozofijo razlaga, v resnici pa družega ne ve, kot same čenče judovskih mokračev, poslušalo tako veliko število železničarjev, da jih na prste ene roke vsak lahko našteje. Fante, če že vse znaš, se pa še zgodovine uči; če nisi že tako zmešan, da še kaj vidiš, boš videl marsikaj, kar sedaj lažeš.

Predilnice.

Iz ljubljanske predilnice. Pretečeno nedeljo so imeli delavci in delavke iz tukajšnje predilnice sveto mašo na Rožniku. Navzlic slabemu vremenu je bilo vseeno precej delavcev in delavk, ki so prišli tudi nekateri oddaljeni, da opravijo svojo dolžnost. Pri sveti maši je prekrasno pel mešan zbor S. K. S. Z. Dolžnost naša je, da se celemu zboru presrčno zahvaljujemo. Posebej se še zahvalimo g. Ravniharju za prekrasno orgljanje. Zahvaljujemo se tudi mladeničem za ubrano pritrkavanje pred in po sv. maši. Dalje se zahvaljujemo onim mojstrom, ki se niso sramovali priti med delavstvo. Povsem se kaže, da je terorizem strt v tukajšnji predilnici, to se je pokazalo zopet v nedeljo. Dasi se je neki ponarejeni mojster veliko trudil, da kolikor mogoče delavcev in delavk pridrži v tovarni na dan tovarniške maše, da bi mogli delati. Da mu je pa popolnoma izpodletelo, to je jasno. O priliki o tem še več izpregovorimo. Za danes povemo samo to, da tudi mogočnega moža mine slava. Kakor n. pr. moža, ko še ni dolgo, ko je tovarniško delavstvo hotel izpekljati na led. Da mu je pa to izpodletelo, ga silno jezi, da se ni društvo razdrlo. V to je dokaz, da za zahvalo delavstvu, ki ga je spravilo do velike sklede, obeta, da jih bode začel vun metati, kar se mu je pa žalibog že parkrat posrečilo. Povemo temu mojstru, da se mojstru in družinskemu očetu ne spodobi, obešati si na srce, kakor kakemu mladeniču. Ako pa ne marate opustiti tega in kar je sploh delavstvu v kvar z vašo mojstersko ošabnostjo, vam ne bomo več pripovedovali na ušesa, timveč zavpijemo, da bodo vsi slišali, kako služite kronce v tovarni. Zapomnite si, da ni več tajno, kar vi delate!

Narodna delavska organizacija je sklicala prošlo nedeljo shod v Ajdovščino. »Edinost« piše nekaj o 600 zborovalcih. Resnica pa je, da v Bratinovo dvorano, kjer se je shod vršil, gre komaj 300 do 400 ljudi. In več jih tudi ni bilo. Mandič in Jaklič sta govorila o vseh mogočih rečeh, le o delavskem vprašanju ne. Pravila sta, da ima »N. D. O.« zelo — široka usta, ne, široko srce, v katerem je prostora za vsa-

kega liberalca, socialista, brezverca in katoličana. Na kak način bodo pomagali delavstvu, sledi iz tega: V odbor so izvolili osem mož, in sicer: 1. agenta banke »Slavije« in posestnika v Šturijah Daniela Šaplja; 2. veleznadžnega šturskega krčmarja Rayerja; 3. šturskega krčmarja Budihno; 4. kavarnarja in krčmarja Hrovata v Ajdovščini; 5. urarja Vadnala; 6. mizarskega mojstra Valiča; 7. posestnika Kovarja iz Lokavca; 8. železniškega delavca Beltrama. Ta je edini delavec v odboru. Iz tovarne niso vzeli niti enega delavca! In to naj bo delavska organizacija?

Tobačno delavstvo.

Umrla je že šele sedem mesecev vpokojena Ana Erbežnik. Šla je v svoj rojstni kraj, kjer je tudi želela pokopana biti. In kar je želela, se je izpolnilo. Počiva: Šmarje, Dolensko.

V nedeljo so zagrebli 33letno Marijo Selan. V tovarni je bila 17 let. Pokojnica je bila zelo priljubljena. O tem je pričal mnogoštevilno pogrebcev. N. v m. p.!

Vpokojena je 29letna tobačna delavka Leopoldina Plavec. 13 let je delala.

Romanje priredi »Podporno društvo« tudi letos na Brezje. Priredi se v ta namen posebni vlak. Čas se naznani pravočasno.

Iz seje odbora »Podpornega društva«. V proslavo vladarjevega jubileja priredi naše društvo poletno vrtno veselico. Čas in kraj se še naznani. Slaviti hočemo tistega vladarja, ki je dal delavstvu splošno in enako volivno pravico. Zato pričakujemo, da se naše delavstvo v najobilnejšem številu udeleži veselice v proslavo 60letnice cesarja Franca Jožefa I.

Po sebi sodijo tisti lažnjivci, ki pišejo »Tobačnega delavstva«. Zato zahtevajo, naj pride mo na dan s spomenico, ki jo je predložil dr. Korošec v državnem zboru. Mislijo li rdeči bratci, da mi tudi lažemo, kakor oni. Ne bomo objavljali več naše spomenice, ki jo je predložil dr. Korošec državnemu zboru. Dr. Korošec je vložil ono spomenico, ki je bila natisnjena v »Naši Moči« letos. Shoda, ki je odobril spomenico, se je udeležil tudi gospod Kočmur. Na shodu so pa govorili dr. Korošec, dr. Krek, Gostinčar, udeležil se ga je pa tudi državni poslanec Demšar. Če so tako radovedni na njo, naj jo poiščejo v dotični »Naši Moči«, saj jo radi citajo. Mi smo pa tudi tako zlobni, da nočemo povedati, v kateri številki našega lista je bila objavljena, ker to vedo vse naše tobačne delavke in delavci, ki so bolj vavedni, kakor so škribonti »Tobačnega Delavca«! Sicer pa smo mi delali že spomenice in prošnje, ko o sedanjih voditeljev socialnih demokratov v tobačni tovarnici ni bilo ne duha ne sluha.

Ovaduhi so socialni demokratje. Kaj radi zahrbtno napadajo in če bi le mogli, bi škodovali našim somišljenikom v tovarnici. Zadnji »Tobačni delavec« je že zopet šel med špiceljne. Pravi, da kar Gostinčar deli dopuste, da bi prišel negov konsum poceni do prodajalk. To je ovaduštvo in zavist, ker so falirali na račun krvavih delavskih žuljev s svojim konzumom.

Moškerc se vleče kakor rdeča nit v »Tobačnem Delavcu«. Sicer bi se Miha sramoval, če bi ga »Tobačni delavec« hvalil. Sploh mrgoli zadnji »Tobačni Delavec« osebnih napadov, dasi včasih nekaj čenča o dostojnosti. Mi smo nekaj časa nalašč ustavili osebne napade na voditelje rdeče organizacije v tobačni tovarnici. Še celo zamerili smo se ravno minoli teden za to najzvestejšim našim somišljenikom in somišljenicam. A vidimo, da so rdečkarji hinavci, ki ne poznajo stvarnega boja. Kljub temu danes še nočemo pričeti z osebnimi napadi, dasi se to splošno zahteva, ker nekateri rdečih le preveč izzivajo. Da pa inaste na Miho piko, se vam prav nič ne čudimo. Odprl je že marsikateremu zelo zakrnjenemu rdečkarju oči, pa jih bo še. Da ima pa tobačno delavstvo rad, pa tudi veste. Pravi celo včasih, da so socialni demokrati v ljubljanski tobačni tovarni drugače fejš ljudje, ko bi ne bili tako neumni, da verjamejo, kar uče in lažejo rdeči voditelji. Čež Miho lahko pišete, kar hočete. Se prav nič ne zmeni za vaše otročarije, ki prepleto diše ne morebiti po vinu, marveč po šnopsu, ki ga rdeči in žalibog celo rdeče tako radi žajfate. Prav prijateljsko svetujemo »Tobačnemu Delavcu«, naj prične pisati vsaj za zmernost med svojimi ljudmi, če se upa. Je res škoda za prostor v »Tobačnem Delavcu«, ki ga pomazete s stvarmi, ki se prav nič ne tičejo tobačnega delav-

stva. Saj vemo, da si o abstinenci ne upate pisati, ko ga ravno voditelji in voditeljice tako rade cukate. Miha vas zna za to še morebiti v svojem »Glasniku« pohvaliti, kakor vas pohvali »Naša Moč« za to, ker tako zvesto capljate za njo in napadate »Slovenskega Meščana«. Prav po opičarsko, kajneda?

Papirno delavstvo.

Izjavljamo, da gospod Jožef Narobe, kovar v goričanski tovarnici, ni z dopisom iz Gorič št. 24 »Naše Moči« o Koppu v nikaki zvezi.

Goričane in Medvode. Delavstvo obeh navedenih tovarnic se udeležimo prihodnje nedelje na Šmarni Gori svete maše z litanijami. Sv. maša bo ob pol 10. uri dopoldne, ob lepem vremenu vzamemo seboj tudi zastavo. Z razvito zastavo odkoramo ob 8. uri iz Pirnič. Meseca junija nameravamo prirediti izlet na Blejsko jezero. Natančen čas se še določi. Ob tej priliki poletimo tudi v Vintgar.

Desetletnica »Slovenskega katoliškega društva«. Veliko slavnost priredi dne 24. maja 1908, ob pol 5. uri popoldne v dvorani »Central« v Goriči ob priliki svoje desetletnice »Slovensko katoliško delavsko društvo« ob sodelovanju društva »Skalnica«. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. »K desetletnici«. Mešan zbor. Uglasbil Ivan Kokošar. 3. »Delavska pesem«. Deklamacija. 4. »Na tujih tleh«. Samospev. Ugl. Anton Nedved. 5. »Pozdrav«. Valček: V...č. Udarja tamburaški zbor. 6. »Potujoča torta«. *** Šalogram v dveh dejanjih. 7. »Pozdrav Mariji«. Ženski zbor. Uglasbil Anton Foerster. 8. »Znamenje«. Zložil S. Gregorčič. Deklamacija. 9. »Siroti«. Moški zbor z altom solo. Uglasbil Anton Hajdrih. 10. Potpourri iz opere »La Traviata«. G. Verdi. Udarja tamburaški sekstet. 11. Venček narodnih pesmi. Mešan zbor. Četvero-, petero- in šesteroglasno. Upravil Iv. Kokošar. — Med posameznimi točkami pozdravni govori odposlancev bratskih društev. Vstopnina in sedež v prvih vrstah 60 h; vstopnina in sedež v ostalih vrstah 60 h; vstopnina brez sedeža 30 h. Vstopnice se prodajajo v društvenih prostorih v Semeniški ulici 16; na dan veselice popoldne pred vhodom v dvorano.

Jeseniška straža.

Jesenice. Dne 18. maja je bila zopet županska volitev. Pa ni bila volitev, ampak izlivali so občinski odborniki sladko vince v grlo, po domače so se skregali. Hujše nesreče ni bilo. Livarji smo sklenili, da bomo pri prvi priložnosti nekaj vlili iz železa, poslali v pregled občinskemu odboru. Mutec bode, pa bode najnovejši delavski župan na Kranjskem. Odboru bomo naročili, naj ga potrdi.

Sava. Strokovno društvo priredi 31. maja popoldne delavski izlet na Koroško v Bistrico. Kdor se namerava udeležiti izleta, naj se oglasi pri odboru vsaj do 25. t. m., da vemo približno število udeležencev. Skupno se bodo zabavali savski in bistriški delavci. To bode bratski dan. Tovariši delavci, dne 31. maja vsi na Bistrico!

Sava. Orožništvo je prijelo nekega odbornika soc. dem. organizacije. Pri hišni preiskavi so namreč našli več zabojev žeblijev.

Rudar.

Idrija. Nižje podpisani sem zvedel od več oseb, da se je Kristan izjavil na shodu dne 17. t. m., da je sedelo sedem klerikalnih odbornikov pri seji, ko se je oddala občinska hiša št. 509 za 25 let v najem »Narodni čitalnici«, ter da niso hoteli protestirati proti tako ugodni pogodbi za inteligenco. Kakor po navadi, farba in laže Kristan svojim vernim ovčicam, tako je tudi isti dan. Rad bi razpisal nagrado, ali ker vem, da Kristana, kakor vsikdar, po nagrado ne bo, zatorej imenujem Kristana, ako se je res tako izjavil na javnem shodu, javnega lažnika ter tatu dobrega imena, ker v resnici nas v občinskem odboru takrat, ko se je oddala provizorična realka v najem inteligenci, še ni bilo. Kakor se razvidi iz lista »Jednakopravnost«, se je hiša št. 509 oddala inteligenci v najem pri občinski seji meseca maja l. 1902. in odobrena je bila pogodba pri notarju 10. oktobra 1902, jaz in moji tovariši smo bili izvoljeni v občinski odbor šele 7. novembra istega leta in 30. novembra je bila prva seja in volitev župana in 20. decembra istega leta je bila druga

namreč proračunska seja, pri kateri pa niti omenjeno ni bilo o oddaji provizorične realke. Tako torej farba in laže Kristan po svojih shodih in v svojem »Lažinapreju« njemu udanim ovčicam, oni pa imajo vse za resnico, kar jih nafarba. Kristan v svojem lažilistu vedno piše, klerikalci lažejo in lažejo in nič drugega kakor lažejo, da bi pa dokazal, kaj lažemo, do tega ne more, kakor tudi ne more priti po nagrado ali do pravice, ako ga imenujemo javnega lažnika za javne laži.

Promet »Krščanskega gospodarskega društva« v mesecu aprilu. Prejemki: deleži 63 K, pristopnine 8 K, za prodano balgo 10,556 K 52 v, skupaj 10,627 K 52 v. Izdatki: deleži 2 K, za blago 11,720 K 64 v, vozna 752 K 91 v, užitnina 237 K 29 v, davki 350 K, upravni stroški 223 K 74 v, razno 13 K 66 v, skupaj 13,300 K 24 v, torej skupni promet 23,927 K 76 v.

Iz Spodnje Idrije. Malokdaj se bere kaka novica v »Naši Moči« iz Spodnje Idrije, čeprav je tudi naša fara delavski kraj in prihaja lepo število »Naše Moči« med nas. Toda še te kratke vrstice, ki jih je zapisala »Naša Moč« iz našega kraja so povzročile toliko zdihovanja in tarnanja v zaprtih prostorih mokraškega in liberalnega zbirališča, da se jih Bog usmili. Vse kaže, da je bilo dobro zadeto! Že veste kajne sami, zakaj niste dali odgovora na »laži«, ki so bile menda v »Naši Moči«?! Na gospodarstvo se ne razumete veliko, kar kaže dovolj očitno, da vas rešujejo ženske. Povejte nam po pravi in resnici, zakaj so ustanovile podporne članice gasilnega društva svoje posebno društvo? Zakaj? Skoro gotovo zato, ker vam, ali podporne članice ne zaupajo svojega podpornega denarja v oskrbo in upravo, ali pa vi sami ne zaupate dosti v podporo svojih podpornih članic. Ali nima mari gasilno društvo že v svojih pravilih, torej v svojem društvu, podporne članice. Ali je torej treba novega društva podpornic in podpornikov? Saj ste vendar enega in istega duha in imate vsi isti namen in vendar ste se ločili. Ali morete to tajiti? Lahko, Lahko, rekli boste — samo nečemo ne! Kakor povest o lisici in kislem grozdu! Sicer pa, kdo trpi zavoljo vaše protiklerikalne politike največ. Če še ne veste, vam pa povemo, da vi sami.

Zakaj se je ustanovilo pri Fari društvo **podpornih članic**? Kakor je videti, ne zato, da bi rešilo gasilno društvo iz grabna v katerega se je zavleklo, ampak zato, da bi nežnejši spol pomagal voziti pri nas liberalni voz. No zavoljo nas ga lahko, če hočete vam še pomagamo, ker smo usmiljeni ljudje. Samo eno pa zahtevamo od vas podporne članice, da pustite moše S. L. S. na cesti pri miru. Pred kratkim so se norčevale nekatere iz poštenega rudarja, ki žalibog ni njihove »sorte«. Če ne, bomo posvetili z drugo lučjo med vas, s tako svetlo, da vas bo slepila!

Trbovlje. Za odgovor dopisniku nerodnega lista št. 19, damo mi žalostnemu gostu sledeče vrstice nazaj. Da si bil ti že od nekdanj velik kričač, te že itak dobro poznamo, in to je ravno dobro, da tebe tvoji liberalni privrženci tudi nemarajo v svoji sredini, in najmanj je pa gostilničarju Cenetu zate, ker tako malokdaj obiščeš njegovo gostilno. Ako si ti še tako žalosten, naš gostilničar je pa prav vesel, ker sedaj zahaja k njemu poštena in vrla družba. Torej kričač liberalne stranke, nič ne žaluj, da se te še kaka bolezen ne prime, kajti na telesnih močeh že tako hiraš, in bojimo se za tebe, ako bi se te liberalna jetika podstopila, katera bolezen je sedaj v Trbovljah neozdravljiva in upamo prav sigurno, da se bodeš neko jutro v našem taboru prebudil. Torej nikar ne žaluj, mogoče te še naši telovadci enkrat prav slovesno sprejmejo. — Naši socialni demokratje so se tudi začeli zanimati za našo delavsko strokovno društvo, ki pa njim prav nič ne ugaja, najmanj pa Unijskemu tajniku Sitarju, ker bo izgubil nekaj svojih rdečih pristašev. Zanima se zelo za naša društvena pravila, ki mu jih pa mi iz srea radi predložimo; seve mu ne bo posebno po volji, ker v našem društvu se bode delila podpora, rdeči demokrati pa ne dobijo nič.

Zagorje ob Savi. Dovolj očitno, kaj ne, se je pokazala končana tožba, katero je vodil Čobal. Delovodja g. Pič se lepo smeje, delavec Drnozga pa je šel s trebuhom za kruhom. Lahko so se prepričali pri tem zadnjem dogodku naši nasprotniki, komu služi demokratično pravovarstvo. Zakaj rabi Čobal vplačane prispevke iz društvene blagajne, ko vedno in povsod naglaša: saj ne gre iz mojega. Da se elegantno vozi okrog, pa udrila po delavcu, ki mu pomaga plesti bič z lastnim vplačevanjem. Prašajte Jožeta in Ivano Robavs, kako je bilo dne

22. maja 1905 pri sodišču v Litiji. Kako hvaležnost je izkazal Čobal njima, ko sta ga v začetku vsega siromašnega sprejela pod svojo streho. Prašajte svojega sotrpina Lojzeta Strajnerja, kako se mu je godilo. Dasi je bil ta mož z najčistejšimi nameni pripravljen zagovarjati vaše bratske koristi. Proč ž njim! Tožimo ga! Socialdemokratični brglez ukazuje, tukaj imaš prostor svoj, z žepa pa denar daj svoj, drugače pa pohlevno stoj. Če ne, si pa takoj pri sodišču. Samo krščanskim socialistom se imajo zahvaliti, da jih že ne obešajo. Vislice so tako vsako leto prvega majnika postavljene. Toda zdaj obešajo samo rdeče cunjje na nje. Cafel s košem je pa predpoda francoskega rabeljna, ki je nosil giljotino za njim.

Korošec.

Podsinnjavs — Bistrica. Dne 17. t. m. je umrl za vnetjem pljuč g. Ivan Malle, zvest član strokovnega društva. Bil je trden značaj in priljubljen med delavci. Lahka mu zemljica! Za ostalim naše sožalje!

Bistrica v Rožu. Naš Faust je zopet jel piti delavčevo kri. Ne dela družega, kot delavce hujska. On pravi, da smo delavci hujskači. Ni li ne pravi to delavce hujskati, če prej reče: Na placu bode delavci plačani 2 K 40 h, ko pride plačilo, pa plača po 2 K! Še več, še vseh sihtov ne plača. Ali ni to hujskanje? Mlade delavce bodem dal iz tovarne, samo stare bodem obdržal. Kaj ne, zato, ker star revež ne more nikamor, če se bo tebi ljubilo, bodeš drva cepil na hrbtu, pa bo potrpel, zato ker je star in ne more nikamor, ko ga nikjer v delo ne vzamejo. Minuli teden si je izmislil drugo zvijačo. Rekel ze: z dratcuga bodo trije delavci šli na plac delati; vsake tri dni bodo šli drugi. Vsak pamenten človek ve, da nihče ne bode rad šel, če v dratcugi služi 4 K na šilt, na placu pa dve. Zaradi tega niso šli trije delavci na plac delati. Rekli so, mi nismo vajeni zunaj delati, gremo pa te tri dni rajši domov. Delavci smo hoteli iti k njemu v petek in soboto, pa se nam je reklo, ko ga ni doma. V nedeljo smo bili pri njemu. Nosil se je, kakor puran. Končno je rekel: pojdite delat vsi. Rekli smo, da gremo tudi na plac delat, če plača vsaj 3 K na šilt. V ponedeljek zvečer pa je rekel mojster, da ne smejo ti delavci delati, da dobe obračun. Naš Faust se ne drži nobenih postav, še tega ne ve, da se mora štirinajstdnevna odpoved napovedati. Mislil je, saj zdaj bodo pa vsi pustili delo, pa se je zmotil. Mi delavci smo edini do zadnje kaplje krvi bodemo šli v boj za svoje tovariše. Ampak postavno, ne tako, kot hoče Faust. V naši tovarni bi bil mir, ko bi kranjska obrtna družba tega odstavila. Skrajni čas je že. Faust žugaj, hujskaj, mi smo na vse pripravljeni!

S. K. S. Z.

V četrtek v Kamnik in Mekinje! Slavnost v Mekinjah in Kamniku na praznik, v četrtek, 28. maja, bo lepa manifestacija zavednosti našega ljudstva. Po vsem kamniškem okraju je veliko zanimanje za slavnost, pa tudi iz drugih okrajev prihite somišljeniki. Zbirališče bo ob pol 9. uri dopoldne pred kamniškim kolodvorom. V slavnostnem sprevedu bo plapolalo okolu 20 društvenih zastav. — Slavnostni spreved otvori četa telovadcev kamniškega odseka in deputacije telovadnih odsekov iz Ljubljane, Jesenic, Št. Vida in Mengša. Na slavnosti govori dr. Krek. Vabimo še enkrat vse somišljenike in somišljenice, da 28. majnika pohite v prijazni Kamnik in Mekinje! Ljubljanske somišljenike in somišljenice, ki se slavnosti udeležite, prosimo, da se **takoj oglase** v trafiki gosp. Šoukala ali pa zvečer v S. K. S. Z. Odhod iz Ljubljane bo z jutranjim kamniškim vlakom.

Okno v svet.

Socialnodemokraška farbarija. V proračunskem odseku so zahtevali socialni demokratje dvajset milijonov kron za zboljšanje železničarjem. Proti temu predlogu so vstopile vse druge stranke, ker se nikakor brez pokritja ne more kar tako-le v en dan dovoljevati stroškov. Vse stranke so zahtevale, da se za železničarje, kjer je potreba, res nekaj stori. Pozvalo se je vlado, da vsaj za slabše plačane uslužbence nekaj stori. S tem se je doseglo, da bodo pomaknjeni čuvaji v višji razred. Socialni demokratje so zahtevali za svoj predlog no-

imensko glasovanje. To kaže, da jim je šlo samo za agitacijo, ne pa za zboljšanje razmer železničarjev. Demagogični predlogi rdečkarjev so tako prozorni, da jih lahko vsak pregleda in si naredi pošteno sodbo. Lahko je zabavljati, lahko je predlagati tudi največje vsote in lahko je zahtevati raznega zvišanja davkov, lahko je tudi nastopiti proti zvišanju državnih dohodkov. Vse to počne socialna demokracija. Toda kako pa bode na ta način državno gospodarstvo. Za izdatkemorajo biti tudi dohodki. Socialni demokratje delajo v agitatoričnem smislu — lovijo kaline, ki ne znajo misliti, za svojo politično stranko. — Ljubljanski frakar Kristan je neko nedeljo farbal svoje verne v smislu namena predloge socialnih demokratov. Mož, ki tiči na pol v liberalnem, na pol v socialnodemokratičnem taboru, menda vidi v ljubljanskih socialnih demokratih same backe, drugače bi jim govoril pač nekoliko drugače in ne tako »pofarbano«.

Nekaj števil. Oh no, kaj se mi je danes vse sanjalo. Moram dobiti v roke sanjske bukve, kje bi se neki dobile? A že vem, Cojzelnova Urša, ki pobira cunjje in kosti ter proročuje prihodnost iz petelinovega petja in razlaga ljudem pomen sanj, mi jih bode morda posodila in mi tudi razložila, kaj pomeni v sanjah videti vojaka stati poleg stare ženice, ki čepi na tleh in zbira stare loterijske listke. Gotovo pomeni to srečo, na vsak način moram staviti v loterijo. Tako prične marsikdo z loterijo, ki se mu tako priljubi, da je ne more več pustiti in znosi notri celo svoto denarja od katere nikdar ne dobi nobene koristi. Koliko zastavijo ljudje v loterijo, naj služijo sledeče številke, ki so kot igralne vloge proračunjene za l. 1908 v državnem proračunu. Dolnja Avstrija 14,100.000 K, Gornja Avstrija 800.000 K, Solnograško 250.000 kron, Štajerska 1,450.000 K, Koroška 170.000 K, Kranjska 500.000 kron, Primorje 1,320.000 K, Tirolska 340.000 K, Češka 6,300.000 K, Morava 1,250.000 K, Šlezija 380.000 K, Galicija 3,400.000 kron, Bukovina 170.000 K, Dalmacija 70.000 K. Skupaj se torej v loterijo zastavi **30,500.000 K**. Ves dohodek loterije, všteti poleg vlog še razne takse, kazni, nadomestitve (Ersätze), skupiček za stari papir in drugo 30,540.150 K. — Stroški se pa izkazujejo s svoto 18,423.890 K, torej ostane državi čistega dobička 12,116.260 kron. Nas zanima posebno kranjska dežela, ki bode v tekočem letu baje zastavila v mali loteriji pol milijona kron. Ljudje božji, pomislite vendar, koliko bi bilo za pol milijona kron kruha. V malo loterijo stavijo največ reveži, po mestih delavci, ki puste dostikrat v loteriji toliko, da bi imela družina dovolj en teden za kruh. — To dela tudi draginja, zraven pa stavi ljudstvo v neko čudno luč, — luč neumne lahkomišelnosti. C. kr. dvorna in državna tiskarna proračunava za leto 1908 6,973.200 K dohodkov in 6,673.200 K izdatkov. Torej bi bilo čistega dohodka 300.000 K. Morda vstrežemo našim vrlim naročnikom, ako jim podamo o tej točki nekoliko podrobnej pregled. Osebnih dohodki uradnikov in uslužbencev 300.404 K, hlévi in plače 2,864.936 K. Odškodnine pomoči za prometno in prodajalno osebje 16.000. Stroški za koleke, črke in matrice 140.000. Papir 1,400.000 kron. Stroški za material 195.000 K. Električni tok za motorje 51.000 K, Plin 11.000 K. Voznine 11.000 K. Poprava strojev 33.000 K. Založni in prodajalni stroški 511.000 K. Vrnljiva predplačila 160.000 K. Razni drugi stroški prometa 46.000 K. Uprava: Plače 104.803 K. Plače začasnih pisarničnih in manipulančnih oseb 60.700 kron. Začasnih slug 7300 K. Plače pomočnikom 4000 K. Pisarniške in manipulančne potrebščine 7500 K. Razni stroški 100 K. Skupni izdatki: Nakup inventarja 120.000 K, poprave inventarja 20.000 K, za muzej in knjižnice 3000 K, ohranjenje poslopij in hišne potrebščine 50.000 K, naročnina telefona 2440 K, kurjava 33.000 K, razsvetljava 53.000 K, najemnina 14.008 K, Livreja za slugo 1159 K, diete in vožni stroški 3000 K. Bolniška blagajna in zavarovanje proti nezgodam 38.800 K, zavarovanje proti požaru 5350 K, razna nadomestila 100 K. Skupaj torej rednih stroškov 6,273.200 K. Izredni izdatki, Stavbarstvo 400.000 K, cela svota torej 6,673.200 K. Pokritje (dohodki): Skupilo za izdelke: a) splošnih izdelkov 4,486.000 K, b) kreditnih izdelkov 1,587.000 K, založnih in prodajalnih sprejemkov 700.000 K. Skupiček za nerabni inventar 6000 kron, povrnjeni predplačilni stroški 160.000 K, razni stroški 33.000 K, razna nadomestila 1200 kron. Svota dohodkov 6,973.200 K. — Dohodki: 6,973.200, stroški 6,673.200 K, ostanek 300.000 kron.

„Naša moč“
 izhaja vsak petek.
 Cena na leto 3 krone.
 Cene inseratom so:
 za male šestopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
 1 krat 9 v. petiti vrsta, 2 krat 7 v. petiti
 vrsta, 3 krat 5 v. petiti vrsta.
 Uredništvo in upravništvo
 „Naše moči“
 Kopitarjeve ulice šte. 2.

Tovarna
 za stole

Franceta Švigeljna
 na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
 izdeluje 2805 26-2
vsakovrstne stole
 od preprostih do najfinejših po
 najnižjih cenah brez konkurence.
 Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
 stonj in franko.

Delavke in delavci pozor!
 Najcenejše
dežnike in solnčnike
 domačega izdelka
 priporoča po najnižji ceni in najboljši
 kakovosti
Josip Vidmar
 v Ljubljani
 Pred škofijo št. 19, — Stari trg št. 4,
 Prešernove ulice št. 4.
 Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!
A. Lukić
 Ljubljana, Pred škofijo 19.
 priporoča svojo
 veliko zalogo izgotov-
 ljenih oblek za dame,
 gospode, dečke in de-
 klince po najnižji ceni.
 Solidna postrežba!

 Ustnov-
 ljeno let
 1862.
Milko Krapeš urar
 Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
 prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.
 Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
 priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov
 Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
 Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
 izredno veliko svojo zalogo furnitur.
 Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
 za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.
JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke ter za-
 storjev, barvarija in likanje usnja
na par
Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.
 Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata
 svojo največjo zalogo zgotov-
 ljenih oblek za gospode,
 dečke in otroke in
novosti v
 konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!
 Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni
 trgovini:
Češnik & Milavec
 (pri Češniku)
 Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice
 v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago**
za ženska in moška oblačila.
 Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO = AMERICANA

 TRIEST NEW-YORK
 Potniki v Ameriko
 kateri želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo potovati naj se obrnejo
 na
Simona Kmetelca
 v Ljubljani Korošijske ulice 26.
 Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

 Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

 Velika zaloga
 Solidno blago
 Zmerne cene